

Sektor utbildning, kultur och fritid
Handläggare: Michael Svensson
Titel: Verksamhetschef
Tel: 0303-330633
E-post: michael.svensson@ale.se

Kultur- och fritidsnämnden

Förberedelse av avveckling av verksamhet Ale Vikingagård

Verksamheten på Ale Vikingagård startade år 1999 som ett EU-projekt med fokus på forskning och med hög ambition på autenticitet för att profilera vikingatiden. Utbildning och kultur, kommunstyrelsen och Kultur- och fritidsnämnden har i denna ordning ansvarat för verksamheten. Inför budget 2011 minskas driftsbudget för Vikingagården. I kombination av att flytta över kostnader från investeringsbudget till driftsbudget uppstod stora svårigheter att driva verksamheten med en budget i balans.

Under åren har flera initiativ till förändring av verksamheten prövats och under 2012-13 utreddes verksamheten av Västarvet.

Utredningen gav vid handen att inga förutsättningar fanns för en föreningsdrift. Det saknas också incitament för att skapa ett attraktivt förfrågningsunderlag till en upphandling ur ett entreprenöriellt perspektiv.

Samtal har förts med Region Väst och Lödöse museum utan konkreta resultat. Inför verksamhetsåret 2015 återstår endast att genomföra skolbesök med en mycket begränsad budget.

En oviss framtid skapar oro bland medarbetare i verksamheten vilket lett till insatser från kommunens personalenhet. Dessa insatser har intensifierats under hösten 2014 på grupp såväl som på individnivå.

Sektorn har i uppdrag att förbereda en avveckling av den kommunala verksamheten på Ale Vikingagård.

Sektor utbildning, kultur och fritids beslutsförslag till kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att avveckla den kommunala verksamheten på Ale vikingagård under kultur- och fritidsnämndens ansvar per 2015-06-30.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att personalrelaterade konsekvenser hanteras i samverkan med kommunens personalenhet.

Eva Lejdbrandt

Michael Svensson

Sektorchef

Verksamhetschef

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från sektor utbildning, kultur och fritid 2015-05-07
- Utredning Västvarvet

Ärendet expedieras efter beslut till:

För vidarehantering

Personal

För kännedom:

Kommunstyrelsen

Utbildningsnämnden

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

Sektor samhällsbyggnad

Bakgrund

Ale Vikingagård startade efter två motioner i Kommunfullmäktige där vikingatiden skulle profileras. Ett flertal EU projekt kom till stånd. Därefter har Ale kommun drivit Ale Vikingagården dels inom Utbildning- och kulturnämnden, därefter Kommunstyrelsen och slutligen beslutar i Kommunfullmäktige 2010-12-13 att överföra verksamheten till den nya Kultur-och fritidsnämnden.

Inför budget 2011 beslutar Kultur-och fritidsnämnden 2011-03-09 att minska driftsbudget för verksamheten med 500 tkr vilket påverkat verksamheten negativt och detta framgår i samtliga ekonomiska rapporter och prognoser fram till dagens datum. Vid övertagandet av Vikingagården 2011 hade delar av personalkostnaderna bokförts som investering då de avsåg byggandet av vikingahuset. Byggnaden färdigställdes under 2010, dock utan att personalstyrkan förändrades vilket medförde en alltför stor bemanning i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna. Denna omställning i kombination med beskrivet sparbeting har resulterat i stora svårigheter att bedriva verksamheten med en budget i balans.

Detta sammantaget med att det har varit svårt att identifiera tydliga uppdrag till sektorn för att en positiv verksamhetsutveckling ska uppnås, uppdrar Kultur-och fritidsnämnden åt sektorn hösten 2012 att ta fram ett förfrågningsunderlag som kan ligga till grund för att lägga ut driften av Vikingagården på en eller flera externa aktörer.

Uppdraget går till Västarvet och utredaren Lars-Erik Hammar. Under år 2012 påbörjades ett LEADER-projekt med ambitionen att knyta föreningar och företag samman till ett fungerande Byalag. Det visade sig dock i projektet att svårigheter uppstod i hur engagemang, ansvar och inte minst tid kunde disponeras mellan arbetet i den egna föreningen och verksamheten i Byalaget. Utredaren från Västarvet har i sin utredning beaktat resultatet av LEADER-projektet utifrån perspektivet föreningsdrift.

Inför budgetåret 2014 får kultur-och fritidsnämnden veta genom utredaren att Västarvet är intresserad av att överta hela eller delar verksamheten på Vikingagården. Tyvärr drabbas Västarvet av ett svårt ekonomiskt läge i arbetet med budget 2014 och tvingas på grund av detta att avstå från dessa planer.

Utredningen visar samtidigt på obefintliga eller mycket små möjligheter att skapa ett intresse hos en privat aktör. Utredningen ger också vid handen att förutsättningar saknas för en drift i föreningsregi.

Den lilla personalgruppen som arbetar på anläggningen har efterfrågat ekonomiska förutsättningar kopplade till tydligt uppdrag. I avvaktan på detta beslutas att stänga anläggningen för offentliga besökare sommarsäsongen 2014. Detta beslut grundade sig till allra största del på personal och arbetsmiljörelaterade skäl.

Under hösten 2014 har diskussioner förts i sektorn kring situationen på anläggningen vilket resulterat i ett förslag att begränsa verksamheten till att endast omfatta skolverksamhet. Återigen kontaktas regionen av Ale kommun för att utvärdera en sista möjlighet till samverkan. Sektorn har vid ett antal träffar med förvaltningschef för västarvet och museichef för Lödöse museum diskuterat möjliga vägar för att få till stånd ett samarbete.

Frågan om ett gemensamt utbildningspaket där skolelever får möjlighet att besöka dels Vikingatid och medeltid har utarbetats där det även går att se en koppling till utvecklingen av

pilgrimslederna i regionen. Västra götalandsregionen har dock inte visat intresse för dessa förslag.

Ekonomisk bedömning/konsekvens

Resultat för verksamheten år som nedan:

2011	-802 tkr
2012	-416 tkr
2013	-515 tkr
2014	-595 tkr

Resultatet visar att underskottet på årsbas ligger i paritet med besparingskravet från 2011 om 500 tkr. Omställningen från investeringar till drift 2011 i kombination med beskrivet sparbetning har resulterat i stora svårigheter att bedriva verksamheten med en budget i balans. För att skapa ekonomiska förutsättningar till en positiv verksamhetsutveckling bör enligt sektorns bedömning verksamheten tillföras 2,0 miljoner kronor. Initialt ökar kostnaden på drift men över tid genereras en ökad intäkt.

Sektorns bedömning

I budget 2015 finns inget utrymme för verksamhet utöver en mycket begränsad skolbesöksverksamhet. Det måste påpekas att en profilering mot skolbesök med de ekonomiska förutsättningar som råder för verksamhetsåret 2015 kommer att medföra stora brister i det löpande underhållsarbetet.

Mot bakgrund av den historiska beskrivningen av verksamheten Ale vikingagården gör sektorn bedömningen att den kommunala verksamheten som bedrivs av Kultur- och fritidsnämnden bör avvecklas per 2015-06-30.